

Bruksela, 12 stycznia 2024 r.
(OR. pl)

5406/24

JEUN 8

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	12 stycznia 2024 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2024) 1 final
Dotyczy:	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży (2022)

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2024) 1 final.

Załącz.: COM(2024) 1 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 10.1.2024 r.
COM(2024) 1 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży (2022)

{SWD(2024) 1 final}

1 WPROWADZENIE

W 2024 r. młodzi Europejczycy stanowią najbardziej wykształcone, obeznane z technologią, mobilne i połączone z dotychczasowych pokoleń. Młodzi obywatele UE deklarują średnio dość wysokie poziomy subiektywnego dobrostanu¹. Są aktywni w swoich społecznościach², zaś grupa wiekowa, do której należą, jest najbardziej zadowolona ze sposobu funkcjonowania demokracji w UE³. Na życiu młodych ludzi odbił się jednak światowy kryzys finansowy z 2008 r., pandemia COVID-19 oraz trwająca wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie. Zmienność, niepewność i bezprecedensowe zmiany stanowią normę dla 73 mln osób młodych⁴ w Unii Europejskiej oraz wpływają na możliwości życiowe i zdrowie psychiczne tych osób. Pomimo licznych kryzysów współczesnej młodzieży udało się osiągnąć wysoki poziom odporności.

Kontekst ten ukształtował poglądy, potrzeby i zachowania dzisiejszej młodzieży.

Choć osoby młode są niejednorodne oraz przedstawiają różne i niekiedy sprzeczne wizje, jedno jest jasne: oferują one **wyjątkową perspektywę pokoleniową**. Uwzględnienie tej zróżnicowanej perspektywy młodzieży w procesie podejmowania decyzji o teraźniejszości i przyszłości jest nie tylko sprawiedliwe, ale wręcz konieczne.

Skala piętrzących się obecnie wyzwań wymaga powszechnego zaangażowania. Aby podtrzymać demokrację, zapewnić pokój, bronić europejskich wartości i jak najlepiej wykorzystać transformację ekologiczną i cyfrową, potrzeba **kreatywności, energii i różnorodnych talentów** wszystkich obywateli, zwłaszcza osób młodych.

Dlatego też w orędziu o stanie Unii Europejskiej wygłoszonym 15 września 2021 r.⁵ przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen zaproponowała ogłoszenie 2022 r. Europejskim Rokiem Młodzieży, by oddać hołd odporności, jaką osoby młode wykazały się podczas pandemii COVID-19, oraz w celu umożliwienia im kształtowania przyszłości Europy w realiach po pandemii. Poparcie dla silnego wymiaru młodzieżowego w priorytetach i politykach UE wyrażono też w Parlamencie Europejskim i Radzie, a także za pośrednictwem kluczowych organizacji zainteresowanych stron, takich jak Europejskie Forum Młodzieży.

„Voice your Vision” było hasłem Europejskiego Roku Młodzieży, który miał na celu zapewnienie młodzieży **korzystnych perspektyw**, zwiększenie jej **udziału w życiu demokratycznym**, zgodnie z Traktatem z Lizbony, oraz **znaczniejsze uwzględnianie zdania młodych ludzi w kształtowaniu polityki UE**.

Zbliżające się **wybory do Parlamentu Europejskiego** w czerwcu 2024 r. wiążą się z jeszcze większym znaczeniem zaangażowania młodzieży w proces demokratyczny. Parlament Europejski następnej kadencji będzie miał decydujący głos w dziedzinach będących przedmiotem zainteresowania osób młodych – zdrowia i dobrostanu, środowiska i klimatu, kształcenia i szkolenia, współpracy międzynarodowej i wartości europejskich, zatrudnienia i włączenia społecznego. Dlatego też niezwykle ważne jest, aby młodzi obywatele skorzystali z okazji, by

¹ W 2022 r. osoby młode w wieku od 16 do 29 lat oceniły swoje zadowolenie z życia średnio na średnio 7,3 pkt w skali od 0 (duże niezadowolenie) do 10 (duże zadowolenie) (Eurostat, Wskaźniki jakości życia – ogólne postrzeganie życia).

² Badanie Eurobarometr Flash 502 – „Młodzież i demokracja w Europejskim Roku Młodzieży”, maj 2022 r.

³ Badanie statystyczne Parlamentu Europejskiego z wiosny 2023 r. – Demokracja w działaniu – Rok do wyborów do Parlamentu Europejskiego.

⁴ Najnowsze dostępne dane statystyczne Eurostatu dotyczące całkowitej liczby osób młodych (w wieku od 15 do 29 lat). Zob.: zestaw wskaźników dotyczących młodzieży – Eurostat (europa.eu).

⁵ Orędzie o stanie Unii za 2021 r. (europa.eu).

wyrazić swój wybór dla Europy i zapewnić preferowaną przez siebie reprezentację w zgromadzeniu wybieranym w unijnych wyborach bezpośrednich.

Komisja Europejska jest zaangażowana w dalsze spełnianie oczekiwań osób młodych z myślą o zapewnieniu im lepszej przyszłości. Zobowiązanie to zostanie ugruntowane dzięki wprowadzeniu **testu wpływu polityki na młodzież** w celu zapewnienia systematycznego uwzględniania wpływu polityk UE na młodzież przy opracowywaniu tych polityk, **z wykorzystaniem pełnego potencjału ram lepszego stanowienia prawa**. Wspomniane zobowiązanie służy temu, by we wszystkich dziedzinach polityki brano pod uwagę potrzeby i głos osób młodych.

Zgodnie z art. 7 decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2316 z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży (2022)⁶ w niniejszym komunikacie przedstawiono najważniejsze osiągnięcia w ramach tego roku oraz **działania priorytetowe**, za pomocą których zachowuje się spuściznę Roku Młodzieży. Komisja proponuje powyższe działania zgodnie z art. 6 lit. e) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którym UE ma w dziedzinie młodzieży kompetencje do prowadzenia działań mających na celu **wspieranie, koordynowanie lub uzupełnianie działań państw członkowskich**. W szczególności dokument roboczy służb Komisji towarzyszący niniejszemu komunikatowi zawiera pełne sprawozdanie z realizacji, wyników i ogólnej oceny Roku Młodzieży.

Niniejszy komunikat i dokument roboczy służb Komisji, wraz z opracowywanym przez Komisję sprawozdaniem oceniającym strategię UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027⁷ (planowanym na 2024 r.), pomogą **kształtować przyszłość unijnej polityki młodzieżowej oraz wzmocnić wkład osób młodych w kształtowanie polityki UE**⁸.

2 EUROPEJSKI ROK MŁODZIEŻY – NAJWAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIA⁹

Sukces Roku Młodzieży był wynikiem **wielostronnego i wielopoziomowego współtworzenia** z udziałem instytucji Unii, państw członkowskich, zainteresowanych stron w dziedzinie młodzieży oraz osób młodych. Zgodnie z wnioskiem zawartym w decyzji w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży¹⁰ oraz w celu zapewnienia optymalnej koordynacji Komisja utworzyła grupę 29 koordynatorów krajowych ds. Roku Młodzieży, powołanych przez państwa członkowskie UE¹¹, 6 krajowych punktów kontaktowych w państwach stowarzyszonych w ramach programu Erasmus+ oraz ponad 120 zainteresowanych stron w dziedzinie młodzieży na szczeblu europejskim.

Wkład na rzecz wspomnianej grupy wnosili aktywnie Parlament Europejski, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Komitet Regionów. Ta szeroko zakrojona mobilizacja różnorodnych podmiotów w przygotowanie i realizację Roku Młodzieży doprowadziła do powstania nowych

⁶ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2316 z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży (2022), s. 1.

⁷ Rezolucja Rady Unii Europejskiej w sprawie ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży: Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027.

⁸ Działania związane z unijną polityką młodzieżową zaproponowane w niniejszym komunikacie będą rozwijane w synergii z działaniami w ramach strategii UE na rzecz praw dziecka, COM(2021) 142 final.

⁹ Pełne sprawozdanie z osiągnięć Europejskiego Roku Młodzieży znajduje się w załączonym dokumencie roboczym służb Komisji.

¹⁰ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2316 z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży (2022).

¹¹ Ponieważ polityka młodzieżowa leży w gestii trzech wspólnot językowych w Belgii, wyznaczono trzech koordynatorów.

partnerstw na wszystkich szczeblach, co w nadchodzących latach pozytywnie wpłynie na współpracę na rzecz młodzieży.

Efektom Roku Młodzieży była szeroko zakrojona mobilizacja i zaangażowanie na wszystkich szczeblach. **Ponad 2 700 zainteresowanych stron**¹² w całej UE i poza nią zarejestrowało działania na mapie Europejskiego Portalu Młodzieżowego, przyczyniające się do realizacji czterech celów Roku Młodzieży¹³.

Działania w ramach Roku Młodzieży były przeznaczone **dla** osób młodych oraz realizowane **wraz z nimi i przez nie**. Około 92 % koordynatorów krajowych i krajowych punktów kontaktowych spoza UE współpracowało z krajowymi radami młodzieżowymi złożonymi z osób młodych. Spośród 18 grup sterujących/sieci utworzonych na szczeblu krajowym, 16 obejmowało krajowe rady młodzieżowe, a 12 – inne organizacje młodzieżowe.

Rok Młodzieży pozwolił przybliżyć osobom młodym instytucje europejskie, krajowe, regionalne i lokalne. W związku z Rokiem Młodzieży większa liczba młodych Europejczyków doświadczyła z pierwszej ręki tego, jak UE wnosi wartość dodaną do ich życia, wspiera ich rozwój osobisty oraz wyposaża ich w kluczowe zasoby i umiejętności, aby stali się aktywnymi obywatelami oraz propagatorami solidarności i pozytywnych zmian. Około 83 % działań w trakcie Roku Młodzieży obejmowało osobisty kontakt. Takie działania informacyjne były istotne w kontekście informowania młodzieży o licznych możliwościach, uwzględniając osoby młode o mniejszych szansach.

Wpływ działań informacyjnych w ramach	Dialogi na temat polityki młodzieżowej
W Europejskim Portalu Młodzieżowym zarejestrowano ponad 13 000 działań zorganizowanych przez 2 700 zainteresowanych stron w 67 krajach . 74 % krajowych koordynatorów i punktów kontaktowych współpracowało z radami młodzieżowymi. Ponad milion osób stron poświęconej	Około 300 osób młodych wzięło udział w dialogach na temat polityki młodzieżowej z komisarzami europejskimi .
Unijne kanały dla młodzieży w mediach społecznościowych: - 210 mln wyświetleń , - 10 mln interakcji , - działania informacyjne objęły 91,4 mln osób .	Młodzież ta podzieliła się swoimi pomysłami i spostrzeżeniami oraz poznała sposób funkcjonowania UE .
	Nawiązywała kontakty z rówieśnikami i rozwijała wiedzę fachową w różnych obszarach polityki.
	Głosy tej młodzieży wzmocniono za pośrednictwem internetowych kampanii informacyjnych dotyczących powyższych dialogów. 95 % uczestników oceniło odnośne dialogi jako znakomite/bardzo dobre .

Największym oczekiwaniem osób młodych co do Roku Młodzieży było to, że społeczeństwo i decydenci będą w większym stopniu słuchać postulatów młodzieży i działać zgodnie z nimi¹⁴. W kontekście Roku Młodzieży osoby młode znalazły się w centrum programu politycznego i miały wiele **okazji do przedstawienia swojej wizji i pomysłów** w odniesieniu do ważnych dla nich kwestii. Blisko 90 % zainteresowanych stron z sektora młodzieżowego i 66 % osób młodych, które

¹² Liczba zainteresowanych stron, które zgłosiły działania w ramach mapy na Europejskim Portalu Młodzieżowym.

¹³ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2316 z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży (2022).

¹⁴ Badanie Eurobarometr Flash 502 – „Młodzież i demokracja w Europejskim Roku Młodzieży”, maj 2022 r.

przekazały informacje zwrotne, potwierdziło, że Rok Młodzieży obejmował wspomniane okazje do zabrania przez nie głosu.

Kluczowym celem Europejskiego Roku Młodzieży, osiągniętym dzięki szeroko zakrojonej mobilizacji międzydepartamentalnej w całej Komisji, było uwzględnienie perspektywy młodzieży we wszystkich obszarach polityki UE¹⁵. Ponad 30 departamentów wniosło swój wkład i przedstawiło przeszło **130 inicjatyw politycznych na rzecz młodzieży, z których wiele opracowano we współpracy z osobami młodymi**. Na odpowiednie programy i instrumenty UE służące realizacji celów Roku Młodzieży przeznaczono **około 140 mln EUR**, w tym za pośrednictwem kampanii, wydarzeń i zaproszeń do składania wniosków. Na szczeblu krajowym **81 %** koordynatorów krajowych i krajowych punktów kontaktowych zgłosiło, że współpracowało z ministerstwami lub podmiotami publicznymi innymi niż te odpowiedzialne za politykę młodzieżową. **69 %** natomiast utworzyło grupy sterujące/sieci na potrzeby Roku Młodzieży (z których **61 %** angażowało ministerstwa/podmioty publiczne niespecjalizujące się w problematyce młodzieży).

Główne cele Roku Młodzieży, do których należy większe uczestnictwo młodzieży i uwzględnianie perspektywy młodzieży we wszystkich obszarach polityki, zostały wyraźnie osiągnięte i należy je zachować. Europejski Rok Młodzieży stanowi sukces europejskiej współpracy, a jego spuścizna musi przetrwać.

3 DALSZE DZIAŁANIA

W ramach spuścizny Roku Młodzieży i zgodnie ze strategią UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 Komisja będzie kontynuować działania **w dwóch kluczowych obszarach**:

- dążenia do tego, by zdanie młodzieży miało większą wagę w kształtowaniu polityki UE oraz
- poruszania kwestii młodzieży we wszystkich obszarach polityki.

Podstawą tych działań będą **ramy lepszego stanowienia prawa Komisji**, w których zapewniono jasną strukturę konsultacji z zainteresowanymi stronami i oceny skutków. Komisja zagwarantuje większą wewnętrzną zdolność do współpracy z osobami młodymi oraz wprowadzi zdecydowany i stały dialog z zainteresowanymi stronami w całym cyklu kształtowania polityki.

Na potrzeby refleksji Komisji wykorzystano szereg wniosków dotyczących kontynuowania działań na rzecz pogłębienia wymiaru młodzieżowego polityk UE¹⁶. **Europejskie Forum Młodzieży** przedstawiło sugestie dotyczące testu wpływu polityki UE na młodzież¹⁷. W rezolucji w sprawie spuścizny Roku Młodzieży¹⁸ Parlament Europejski wezwał Komisję do wprowadzenia testu wpływu polityki UE na młodzież, aby zapewnić zaangażowanie i aktywność osób młodych w przygotowywaniu polityk UE. W konkluzjach w sprawie włączania problematyki młodzieżowej

¹⁵ U podstaw struktury Roku Młodzieży znajduje się dziewięć obszarów polityki o szczególnym znaczeniu dla osób młodych: europejska mobilność edukacyjna, zatrudnienie i włączenie społeczne, dialogi merytoryczne i uczestnictwo, transformacja ekologiczna, transformacja cyfrowa, kultura, zdrowie, dobrostan i sport, młodzież i świat oraz solidarność z Ukrainą.

¹⁶ Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wydał opinię z inicjatywy własnej na temat testu wpływu polityki UE na młodzież (SOC/728 – „Test wpływu polityki UE na młodzież”); Komitet Regionów odniósł się do tego pojęcia w Karcie na rzecz młodzieży i demokracji uchwalonej wspólnie z Europejskim Forum Młodzieży.

¹⁷ Europejskie Forum Młodzieży – test wpływu polityki UE na młodzież.

¹⁸ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie spuścizny Europejskiego Roku Młodzieży 2022 (2022/2953(RSP)).

w główny nurt¹⁹ Rada zwróciła się do Komisji, by ta wykorzystała swoje ramy lepszego stanowienia prawa do uwzględnienia wpływu nowych polityk na młodzież.

3.1 DĄŻENIE DO TEGO, BY ZDANIE MŁODZIEŻY MIAŁO WIĘKSZĄ WAGĘ W KSZTAŁTOWANIU POLITYKI UE

Każde działanie podejmowane przez UE powinno być inspirowane solidarnością międzypokoleniową. Komisja zobowiązuje się do podtrzymywania sprawiedliwości międzypokoleniowej w decyzjach dotyczących tego, aby „pozostawić świat lepszym dla przyszłych pokoleń”²⁰. Co więcej, wiele inicjatyw i decyzji politycznych UE ma bezpośredni wpływ na życie obecnego pokolenia osób młodych, co pokazują również europejskie cele młodzieżowe²¹, będące integralną częścią strategii UE na rzecz młodzieży. W związku z tym „włączanie problematyki młodzieżowej w główny nurt” – uwzględnianie wymiaru młodzieżowego we wszystkich odpowiednich obszarach polityki – stanowi priorytet współpracy w zakresie unijnej polityki młodzieżowej.

Aby uwzględnić perspektywę młodzieży we wszystkich obszarach polityki przy opracowywaniu lub zmianie polityk, **Komisja zapewni zatem „testowanie wpływu polityki na młodzież”** w drodze pełnego wykorzystania narzędzi lepszego stanowienia prawa i konsultacji. To testowanie nie rozpoczyna się od zera, ponieważ Komisja dysponuje już zestawem odpowiednich **narzędzi lepszego stanowienia prawa**²², które zostaną uzupełnione szeregiem **instrumentów na rzecz młodzieży** w ramach strategii UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027²³.

3.1.1 TEST WPLYWU POLITYKI NA MŁODZIEŻ: PEŁNE WYKORZYSTANIE NARZĘDZI LEPSZEGO STANOWIENIA PRAWA I KONSULTACJI

Komisja zapewni maksymalne wykorzystanie potencjału istniejących **narzędzi lepszego stanowienia prawa**. W Zestawie instrumentów służących lepszemu stanowieniu prawa określono zasadnicze kwestie w celu ustalenia znaczenia skutków dla osób młodych:

- **narzędzie nr 31** dotyczące kształcenia i szkolenia, kultury i młodzieży zawiera wskazówki, odniesienia i podstawowe informacje odnoszące się do sposobu oceny wpływu na młodzież (w dziedzinach życia demokratycznego, zaangażowania obywatelskiego, edukacji i uczenia się, rynku pracy, zdrowia i dobrostanu, włączenia społecznego i walki z ubóstwem);
- **narzędzie nr 29** dotyczące praw podstawowych, a także propagowania równości, zawiera wyraźne odniesienie do aspektu wieku i praw dziecka przy ocenie skutków, a także łagodzeniu potencjalnych negatywnych skutków, w przypadku gdy decyzje polityczne, które wydają się neutralne, mogą mieć zróżnicowany wpływ na określone grupy, nawet jeżeli taki wpływ nie był ani zamierzony, ani przewidywany;

¹⁹ Konkluzje Rady w sprawie promowania włączania problematyki młodzieżowej w główne polityczne procesy decyzyjne w Unii Europejskiej, (C/2023/1342).

²⁰ Oświadczenie o stanie Unii za 2022 r. (europa.eu).

²¹ Europejskie cele młodzieżowe | Europejski Portal Młodzieżowy (europa.eu).

²² Program lepszego stanowienia prawa Komisji Europejskiej zapewnia kształtowanie przepisów unijnych w przejrzysty sposób, w oparciu o fakty i przy uwzględnieniu opinii osób, których przepisy te mogą dotyczyć. Zob.: Lepsze stanowienie prawa (europa.eu).

²³ Rezolucja Rady Unii Europejskiej w sprawie ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży: Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027.

- **narzędzie nr 20** dotyczące prognozy strategicznej pomaga ocenić, w jaki sposób powiązane megatrendy, np. zmiany demograficzne, dostęp do ograniczonych surowców, szybko zmieniające się realia technologiczne i społeczno-gospodarcze, mogą wpłynąć na osoby młode.

Pełne wdrożenie narzędzi lepszego stanowienia prawa będzie skutkować **testem wpływu polityki na młodzież**. Perspektywa młodzieży zostanie włączona do kształtowania polityki na **czterech kluczowych etapach**:

1. **oceny znaczenia dla młodzieży** – Komisja, przy wsparciu swoich korespondentów młodzieżowych (zob. poniżej) i w razie potrzeby z udziałem sieci młodzieżowej, ocenia, czy planowana inicjatywa należąca do inicjatyw priorytetowych określonych w załączniku I do programu prac Komisji będzie miała istotne znaczenie dla osób młodych. W celu określenia tych kluczowych inicjatyw priorytetowych stosowany będzie spójny proces;
2. **konsultacji z młodzieżą** – jeżeli dana inicjatywa zostanie uznana za szczególnie istotną dla młodzieży, Komisja rozważy specjalne konsultacje z młodzieżą (ukierunkowane ankiety lub dyskusje z osobami młodymi, reprezentatywnymi organizacjami młodzieżowymi lub platformą zainteresowanych stron w dziedzinie młodzieży). Ponadto w takich przypadkach do konsultacji publicznych zostanie włączony obowiązkowy zestaw pytań skierowanych do młodzieży, z możliwością określenia grupy wiekowej respondentów. Pomoże to w dalszym stymulowaniu wkładu młodzieży oraz przedstawianiu jego zarysu w ocenach skutków. Można by zmobilizować nowych krajowych/regionalnych koordynatorów ds. młodzieży (zob. poniżej), aby ułatwić konsultacje na szczeblu krajowym;
3. **oceny skutków** – Komisja, przy wsparciu korespondentów ds. młodzieży, przeprowadza ocenę skutków, korzystając ze wszystkich narzędzi lepszego stanowienia prawa uznanych za szczególnie istotne dla młodzieży i dbając o to, by właściwie analizowano skutki dla osób młodych w każdym przypadku, gdy skutki te uzna się za istotne;
4. **kontroli** – **Rada ds. Kontroli Regulacyjnej** sprawdza, czy właściwie przeanalizowano wszystkie skutki, uwzględniając wpływ na młodzież i konsultacje, jeżeli uznano je za szczególnie istotne dla danej inicjatywy.

Aby utrzymać dynamikę polityczną włączania problematyki młodzieżowej w główny nurt w ramach nowych inicjatyw oraz rozwijać doświadczenie i wiedzę na szczeblu unijnym, krajowym i regionalnym procesu decyzyjnego, Komisja zainicjuje serię **specjalnych obrad poświęconych włączaniu problematyki młodzieżowej w główny nurt** z udziałem odpowiednich zainteresowanych stron, w szczególności organizacji młodzieżowych, państw członkowskich i innych instytucji Unii. Powyższe obrady będą odbywać się w związku z publikacją programu prac Komisji i pozwolą zapewnić monitorowanie wniosków wyciągniętych z prowadzonego przez Komisję testu wpływu polityki UE na młodzież oraz włączania problematyki młodzieżowej w główny nurt w ramach strategii UE na rzecz młodzieży.

Aby pogłębić włączanie problematyki młodzieżowej w główny nurt kształtowania polityki, Komisja będzie również:

- **uczestniczyć w dialogu z odpowiednimi partnerami młodzieżowymi i zainteresowanymi stronami w dziedzinie młodzieży**, w jeszcze większym stopniu angażując te podmioty w przygotowywanie odpowiednich inicjatyw politycznych. W tym celu Komisja będzie nadal zachęcać młodzież do aktywnego uczestnictwa i wyrażania opinii

podczas konsultacji publicznych oraz ukierunkowanych konsultacji, dialogów z decydentami i paneli obywatelskich;

- kontynuować udane **dialogi merytoryczne z komisarzami**, które były inicjatywą przewodnią Roku Młodzieży. Osoby młode z całej Europy i spoza niej będą miały możliwość regularnej wymiany poglądów z komisarzami w kwestii kluczowych tematów i inicjatyw z naciskiem na program prac Komisji;
- dalej wzmacniać **wewnętrzną zdolność do pracy z młodzieżą**. Wykorzystując doświadczenia zdobyte w ramach Roku Młodzieży, Komisja będzie kontynuować działania wewnętrznej **sieci młodzieżowej Komisji**, w ramach której to sieci głównymi punktami kontaktowymi ds. młodzieży byłiby **korespondenci młodzieżowi** w odpowiednich obszarach polityki, którzy pomogliby zacieśnić współpracę międzysektorową oraz włączanie problematyki młodzieżowej w główny nurt. Wspomniana sieć, prowadzona przez **unijnego koordynatora ds. młodzieży**, umożliwi wymianę informacji na temat przygotowywanych polityk, które mogą mieć potencjalny wpływ na osoby młode, oraz współpracę z grupą ds. platformy zainteresowanych stron w dziedzinie młodzieży;
- w ramach działań następczych w związku z Konferencją w sprawie przyszłości Europy, będącą bezprecedensowym przejawem demokracji na skalę ogółouropejską, Komisja postanowiła dbać o to, aby zdanie młodych obywateli miało większą wagę w kształtowaniu polityki UE, w drodze regularnego zwoływania losowo wybranych **paneli obywatelskich**, w jednej trzeciej składających się z osób młodych, które to panele posłużą do dyskusji nad niektórymi kluczowymi inicjatywami politycznymi²⁴. Po zakończeniu wspomnianej konferencji zorganizowano trzy panele poświęcone marnowaniu żywności, światom wirtualnym i mobilności edukacyjnej. Należy utrzymać silny wymiar młodzieżowy paneli obywatelskich, które odbędą się w przyszłości.

Kluczowe działania:

1. Wykorzystanie pełnego potencjału włączania problematyki młodzieżowej w główny nurt w ramach lepszego stanowienia prawa i Zestawu instrumentów służących lepszemu stanowieniu prawa Komisji, skutkujące testem wpływu polityki na młodzież
2. Kontynuowanie dialogów na temat polityki młodzieżowej z komisarzami
3. Dalsze zapewnianie dużego uczestnictwa młodzieży w panelach obywatelskich
4. Dalsze mobilizowanie wewnętrznej sieci korespondentów młodzieżowych Komisji
5. Zainicjowanie serii obrad poświęconych włączaniu problematyki młodzieżowej w główny nurt

²⁴ Komunikat Komisji dotyczący Konferencji w sprawie przyszłości Europy – Od wizji do konkretnych działań, COM(2022) 404 final.

3.1.2 MOBILIZOWANIE DIALOGU I INSTRUMENTÓW WŁĄCZANIA W GŁÓWNY NURT W RAMACH STRATEGII UE NA RZECZ MŁODZIEŻY NA LATA 2019–2027

Znaczące uczestnictwo młodzieży²⁵ stanowi kamień węgielny każdej dobrze funkcjonującej demokracji oraz przyczynia się do stworzenia bardziej integracyjnego i spójnego społeczeństwa, a w tym sensie ma również szczególne znaczenie dla wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2024 r. W ramach **pakietu na rzecz obrony demokracji** za pośrednictwem zalecenia promującego wysokie standardy demokratyczne w odniesieniu do wyborów do Parlamentu Europejskiego i krajowych oraz referendów opowiedziano się za szerokim udziałem różnych grup, w tym za uczestnictwem młodzieży w wyborach²⁶. Pakiet zawiera również zalecenie w sprawie propagowania zaangażowania obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w procesy kształtowania polityki publicznej oraz ich skutecznego uczestnictwa w tych procesach²⁷, m.in. znaczącego, integracyjnego i bezpiecznego uczestnictwa dzieci i młodzieży wolnego od jakiejkolwiek dyskryminacji. Zgodnie z tym zaleceniem państwa członkowskie powinny podjąć szczególne starania na rzecz zwiększenia uczestnictwa dzieci i osób młodych w życiu politycznym i demokratycznym na szczeblach lokalnym, regionalnym i krajowym, w tym na obszarach wiejskich i w regionach oddalonych.

Aktywne uczestnictwo w społeczeństwie i demokracji jest sposobem na zwiększenie kluczowych umiejętności, perspektyw, poczucia przynależności oraz pozytywnych perspektyw młodzieży. Badanie Eurobarometr na temat młodzieży i demokracji z 2022 r. wykazało rosnące zaangażowanie młodzieży, ponieważ 58 % młodych respondentów zadeklarowało, że angażowało się w obrębie społeczeństw w miejscu zamieszkania²⁸.

Rok Młodzieży zaowocował silnym dążeniem do zapewnienia osobom młodym większych i lepszych możliwości rozwoju w charakterze aktywnych obywateli oraz uczestnictwa w życiu demokratycznym i podejmowaniu decyzji. Uczestnictwo młodzieży stało się zatem głównym tematem Roku Młodzieży i z kwestią tą wiązała się największa liczba działań (43 %), która znalazła się na mapie działalności na Europejskim Portalu Młodzieżowym²⁹. Główne działania następcze obejmowały także „Więcej okazji do wyrażania opinii przez osoby młode na wszystkich szczeblach”, wobec którego to działania w badaniach preferencję wyraziło 61 % osób młodych, 72 % zainteresowanych stron oraz 73 % koordynatorów krajowych i krajowych punktów kontaktowych. Uczestnictwo młodzieży musi mieć miejsce we wszystkich obszarach polityki istotnych dla osób młodych. Zasadnicze znaczenie ma zatem wzmocnienie instrumentów strategii UE na rzecz młodzieży. Aby utrzymać i wykorzystać dynamikę Roku Młodzieży na potrzeby dialogu i włączania w główny nurt, Komisja:

- **wzmocni unijny dialog młodzieżowy**, główny instrument na rzecz uczestnictwa młodzieży w Europie, przez zwiększenie jego widoczności i zasięgu, zaangażowanie większej liczby zróżnicowanych organizacji młodzieżowych oraz poprawę rozpowszechniania i wykorzystywania wyników tego dialogu na wszystkich szczeblach oraz podejmowania w związku z nimi działań następczych, a także wzmocnienie starań na rzecz zaangażowania

²⁵Podczas Roku Młodzieży partnerstwo na rzecz młodzieży między Radą Europy a UE opublikowało badanie pn. „Meaningful youth political participation in Europe: concepts, patterns and policy implications” [Znaczące uczestnictwo młodzieży w życiu politycznym w Europie: koncepcje, wzorce i implikacje polityczne].

²⁶ Zalecenie Komisji w sprawie inkluzywnych i odpornych procesów wyborczych, C(2023)8626 final.

²⁷ Zalecenie Komisji w sprawie propagowania zaangażowania obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w procesy kształtowania polityki publicznej oraz ich aktywnego uczestnictwa w tych procesach, C(2023)8627 final.

²⁸ Badanie Eurobarometr Flash 502 – „Młodzież i demokracja w Europejskim Roku Młodzieży”, maj 2022 r.

²⁹ Organizatorzy, zarówno zainteresowane strony, jak i osoby młode z całej Europy i spoza niej, mogli zaprezentować swoje inicjatywy w ramach Europejskiego Roku Młodzieży na mapie działań w Europejskim Portalu Młodzieżowym.

osób młodych o mniejszych szansach. Unijny dialog młodzieżowy to trwający dialog z młodzieżą i organizacjami młodzieżowymi z udziałem osób odpowiedzialnych za wyznaczanie kierunków polityki i decydentów, a także ekspertów, badaczy i innych właściwych organów społeczeństwa obywatelskiego. Aby pomóc w osiągnięciu poziomu lokalnego w ramach konsultacji z młodzieżą, dialog ten mógłby być lepiej powiązany z najistotniejszymi przyszłymi inicjatywami Komisji. W tym celu Komisja **ściśle dostosuje zakres powyższego dialogu do programu prac Komisji**. Aby wesprzeć proces rozszerzenia, Komisja zbada, w jaki sposób dalej współpracować z młodzieżą z krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących;

- ułatwi wymiany i konsultacje z młodzieżą na temat przyszłych inicjatyw politycznych dzięki nowej **grupie ds. platformy zainteresowanych stron w dziedzinie młodzieży**, na podstawie grupy zainteresowanych stron w ramach Roku Młodzieży, z udziałem organizacji młodzieżowych, osób prowadzących badania nad młodzieżą, przedstawicieli państw członkowskich i innych instytucji Unii. Prace w ramach powyższej platformy **będą ściśle powiązane z przyszłymi inicjatywami UE**;
- dalej rozwinie **Europejski Portal Młodzieżowy** jako punkt kompleksowej obsługi w odniesieniu do unijnych możliwości dla osób młodych, wspierający działania informacyjne, podnoszenie świadomości oraz komunikację z młodzieżą. Informowanie i podnoszenie świadomości to warunki wstępne znaczącego uczestnictwa młodzieży; prowadzą one także do zwiększenia poczucia przynależności do Europy oraz poprawy perspektyw dla osób młodych;
- zbada możliwości zapewnienia **mikrodotacji** w przyszłym programie Erasmus+. W trakcie Roku Młodzieży te **łatwo dostępne dotacje o niskiej wartości** zostały z powodzeniem przetestowane przez niektórych koordynatorów krajowych. Pozwalają one zapewnić **łatwy dostęp do finansowania** dla osób młodych, aby mogły pracować nad wspólnymi projektami, rozwijać umiejętności, zdolność do działania oraz pewność siebie z myślą o dokonaniu pozytywnych zmian w swoich społecznościach. Ponadto mikrodotacje są skutecznym mechanizmem podnoszenia świadomości i zainteresowania młodzieży, jeżeli chodzi o unijne możliwości dla osób młodych;
- przybliży UE osobom młodym oraz podniesie świadomość na temat unijnych możliwości podczas **Europejskiego Tygodnia Młodzieży**, 12–19 kwietnia 2024 r., poświęconego uczestnictwu demokratycznemu. Powyższy tydzień ma duże znaczenie przed wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2024 r. W ramach tego tygodnia odbędzie się **druga** edycja wydarzenia **LevelUp!** wypróbowanego podczas Europejskiego Roku Młodzieży przez Europejskie Forum Młodzieży we współpracy z Komisją i Parlamentem. Celem jest poprawa umiejętności rzeczniczych, komunikacyjnych i organizacyjnych działaczy młodzieżowych oraz zwiększenie udziału osób młodych w wyborach, w tym w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2024 r.;
- będzie dalej **wspierać zaangażowanie młodzieży w działania zewnętrzne UE** za pośrednictwem **struktur doradczych ds. młodzieży w delegaturach Unii** oraz określonych inicjatyw globalnych, takich jak inicjatywa „Młodzież i kobiety w demokracji”³⁰. Komisja jeszcze bardziej wzmocni to zaangażowanie instytucjonalne młodzieży przez umożliwienie

³⁰ Inicjatywa „Młodzież i kobiety w demokracji” składa się z 5 części: (i) uczestnictwo młodzieży w sprawach publicznych, (ii) młodzież na rzecz swobody zrzeszania się i zgromadzeń, (iii) młodzież i kobiety w parlamentach, (iv) młodzież i kobiety w partiach politycznych oraz (v) zwiększanie uczestnictwa politycznego młodych kobiet w procesie decyzyjnym.

nawiązania kontaktów między młodzieżą z Europy i ze świata oraz zgromadzenie w 2024 r. członków swoich światowych sieci młodzieżowych, takich jak Młodzieżowa Rada Konsultacyjna;

- będzie tworzyć synergię między uczestnictwem młodzieży a uczestnictwem dzieci³¹, z poszanowaniem prawa dzieci do bycia wysłuchanymi. będzie kontynuować prace nad nową **unijną platformą uczestnictwa dzieci**³², która służy angażowaniu dzieci w podejmowanie decyzji w UE oraz wspieraniu aktywnego uczestnictwa dzieci w życiu demokratycznym od najmłodszych lat;
- będzie zachęcać państwa członkowskie do ustanowienia **krajowych lub regionalnych koordynatorów ds. młodzieży**, na wzór unijnego koordynatora ds. młodzieży. Koordynatorzy ci zwiększyliby współpracę międzysektorową w zakresie problematyki młodzieżowej, zarówno na szczeblu krajowym i regionalnym, jak i między państwami członkowskimi a Komisją. Zostaliby oni zaproszeni do wniesienia wkładu w platformę zainteresowanych stron w dziedzinie młodzieży oraz do współpracy z unijnym koordynatorem ds. młodzieży. Zgodnie ze zwiększonymi priorytetami rozszerzenia ogłoszonymi przez przewodniczącą Ursulę von der Leyen zachęca się również do udziału kraje kandydujące oraz potencjalnych kandydatów.

Ponieważ włączanie problematyki młodzieżowej w główny nurt jest nadal stosunkowo nową koncepcją, wprowadzanie określonych instrumentów takiego włączania na szczeblu unijnym i krajowym (w tym testów wpływu polityki na młodzież itp.) musi odbywać się stopniowo i **w połączeniu z zestawem środków budowania zdolności**, takich jak wzajemne uczenie się, gromadzenie dowodów, szkolenia i zasoby w celu budowania wiedzy na temat tego, co się sprawdza. Ma to kluczowe znaczenie dla opracowania najskuteczniejszego sposobu osiągnięcia celu, jakim jest włączenie problematyki młodzieżowej w główny nurt, **bez wprowadzania niepotrzebnych obciążeń administracyjnych**. W tym celu Komisja:

- przedstawi w 2024 r. **sprawozdanie analityczne**, na podstawie wkładów państw członkowskich, zawierające przegląd krajowych doświadczeń w zakresie podejść do włączania problematyki młodzieżowej w główny nurt;
- ułatwi **wymianę dobrych praktyk i organizowanie działań w zakresie wzajemnego uczenia się** dla zainteresowanych państw członkowskich. W ramach tych działań można opracować zestawy narzędzi, wytyczne i zasoby szkoleniowe;
- będzie współpracować z organizacjami międzynarodowymi, takimi jak **Rada Europy i OECD**, w celu dalszego budowania bazy dowodowej oraz wniosków wyciągniętych z włączania polityki młodzieżowej w główny nurt.

Wnioski te można również uwzględnić w dyskusjach prowadzonych na specjalnych obradach poświęconych włączaniu problematyki młodzieżowej w główny nurt.

³¹ Komunikat Komisji „Strategia UE na rzecz praw dziecka”, COM(2021) 142 final.

³² Unijna platforma uczestnictwa dzieci.

Kluczowe działania:

1. Wzmocnienie unijnego dialogu młodzieżowego
2. Ustanowienie grupy ds. platformy zainteresowanych stron w dziedzinie młodzieży
3. Dalsze rozwinięcie Europejskiego Portalu Młodzieżowego jako punktu kompleksowej obsługi w odniesieniu do unijnych możliwości
4. Zbadanie możliwości mikrodotacji w ramach przyszłego programu Erasmus+.
5. Europejski Tydzień Młodzieży w 2024 r. poświęcony uczestnictwu demokratycznemu i wydarzenie LevelUp! dla działaczy młodzieżowych
6. Wspieranie zaangażowania młodzieży w działania zewnętrzne Unii
7. Stworzenie synergii między działaniami na rzecz uczestnictwa młodzieży i dzieci
8. Zachęcanie państw członkowskich do ustanowienia krajowych lub regionalnych koordynatorów ds. młodzieży
9. Budowanie wiedzy i zdolności w zakresie włączania problematyki młodzieżowej w główny nurt przez wzajemne uczenie się, gromadzenie dowodów, szkolenia i zasoby

3.2 PORUSZANIE KWESTII MŁODZIEŻY WE WSZYSTKICH OBSZARACH POLITYKI

Opisane powyżej działania w zakresie włączania problematyki młodzieżowej w główny nurt są potencjalnie istotne dla wszystkich obszarów polityki. Osoby młode powinny mieć możliwość wyrażania poglądów we wszystkich dziedzinach, które dotyczą młodzieży, a potrzeby takich osób należy uwzględniać we wszystkich dotyczących ich decyzjach.

Jakim kluczowym tematom zdaniem osób młodych należy poświęcić Europejski Rok Młodzieży?³³

Wartość podstawowa: wszyscy respondenci (n=26 178)

Źródło: badanie Eurobarometr Flash 502 „Młodzież i demokracja w Europejskim Roku Młodzieży”, maj 2022 r.

³³ Respondenci mogli wybrać maksymalnie trzy odpowiedzi.

W związku z tym, w ramach działań następczych związanych z Rokiem Młodzieży i w celu odzwierciedlenia głównych obaw osób młodych, Komisja będzie kontynuować działania w następujących **pięciu kluczowych obszarach polityki mających znaczenie dla młodzieży: zdrowie i dobrostan, środowisko i klimat, kształcenie i szkolenie, współpraca międzynarodowa i wartości europejskie, zatrudnienie i włączenie społeczne.**

3.2.1 ZDROWIE I DOBROSTAN

Pandemia COVID-19 stanowiła poważne wyzwanie dla zdrowia psychicznego, zwłaszcza wśród osób młodych. Ponadto stoją one przed licznymi wyzwaniami związanymi z narzędziami cyfrowymi, w tym mediami społecznościowymi, co wywiera coraz większą presję na zdrowie psychiczne wielu osób młodych. Podczas pandemii COVID-19 zwiększona samotność i ograniczone interakcje społeczne, utracone możliwości, niepewność co do przyszłości oraz niepokój spowodowany strachem i stratą wywoływały stres.^{34 35 36}

Poprawa zdrowia i dobrostanu psychicznego i fizycznego stanowi najszybciej zyskujący na znaczeniu priorytet dla osób młodych w UE³⁷. Pierwszym i znaczącym krokiem w kierunku zapewnienia nowego podejścia międzysektorowego do zdrowia psychicznego był komunikat Komisji w sprawie **kompleksowego podejścia do zdrowia psychicznego**³⁸ z czerwca 2023 r. W ramach przygotowań zebrano konkretne uwagi na temat zdrowia psychicznego młodzieży. W komunikacie w sprawie zdrowia psychicznego wskazano 20 inicjatyw przewodnich i 1,23 mld EUR wsparcia finansowego z kilku instrumentów finansowania unijnego. Komisja:

- pomoże państwom członkowskim we wdrażaniu **zalecenia Rady z listopada 2022 r. w sprawie dróg do sukcesu szkolnego**³⁹, w którym podkreślono dobrostan emocjonalny dzieci i osób młodych jako kluczowy czynnik poprawy ich szans na osiągnięcie sukcesu w edukacji i ogółem w życiu;
- przygotuje **wytyczne dotyczące dobrostanu w szkołach**, które mają zostać opublikowane w 2024 r. za pośrednictwem grupy ekspertów Komisji ds. strategii na rzecz tworzenia sprzyjających warunków nauki;
- jako priorytet w 2024 r.⁴⁰, zgodnie z zapowiedzią zawartą w strategii UE na rzecz praw dziecka⁴¹, przedstawi **zalecenie Komisji w sprawie rozwoju i wzmocnienia zintegrowanych systemów ochrony dzieci** w państwach członkowskich. Będzie ono

³⁴ Sprawozdanie Komisji w sprawie realizacji strategii UE na rzecz młodzieży (2019–2021), COM(2021) 636 final.

³⁵ Według sprawozdania UNICEF-u z 2021 r. drugą najczęstszą przyczyną zgonów wśród osób młodych (w wieku od 15 do 19 lat) po wypadkach drogowych jest samobójstwo, a w UE roczną wartość utraconego zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży szacuje się na 50 mld EUR.

³⁶ Zgodnie ze sprawozdaniem „Zdrowie i opieka zdrowotna w zarysie” z 2022 r., co drugi młody Europejczyk zgłosił niezaspokojone potrzeby w zakresie zdrowia psychicznego, a liczba przypadków depresji wśród osób młodych wzrosła ponad dwukrotnie.

³⁷ Badanie Eurobarometr Flash 502 – „Młodzież i demokracja w Europejskim Roku Młodzieży”, maj 2022 r.

³⁸ Komunikat Komisji w sprawie kompleksowego podejścia do zdrowia psychicznego, COM(2023) 298 final.

³⁹ Zalecenie Rady z dnia 28 listopada 2022 r. w sprawie dróg do sukcesu szkolnego, zastępujące zalecenie Rady z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie polityk na rzecz ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki.

⁴⁰ W ramach programu prac Komisji na 2024 r.

⁴¹ Komunikat Komisji „Strategia UE na rzecz praw dziecka”, COM(2021) 142 final.

ukierunkowane na potrzeby dzieci oraz pozwoli zapewnić lepsze wykorzystanie istniejących narzędzi UE (prawodawstwo, środki z zakresu polityki i finansowanie);

- wdroży inicjatywy przewodnie w ramach nowego **komunikatu Komisji w sprawie zdrowia psychicznego**, takie jak wspieranie utworzenia sieci zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w 2024 r. w celu wymiany informacji, wzajemnego wsparcia i prowadzenia działań informacyjnych za pośrednictwem ambasadorów młodzieży, a także opracowanie **zestawu narzędzi profilaktycznych** poświęconego powiązaniom między zdrowiem psychicznym i fizycznym a kluczowymi uwarunkowaniami zdrowotnymi;
 - dzięki działaniu „**Zdrowe korzystanie z ekranów, zdrowa młodzież**” osoby młode będą lepiej chronione w środowisku cyfrowym, w internecie i w mediach społecznościowych;
 - będzie wspierać państwa członkowskie w **monitorowaniu wpływu transformacji cyfrowej na dobrostan dzieci** za pośrednictwem portalu „Lepszy internet dla dzieci (Better Internet for Kids)”;
 - będzie wspierać państwa członkowskie w poprawie **dobrostanu i zdrowia psychicznego osób młodych w ramach inicjatywy przewodniej Instrumentu Wsparcia Technicznego na 2024 r.** „Zdrowie psychiczne: Wspieranie dobrostanu i zdrowia psychicznego”⁴² oraz będzie kontynuować wsparcie w ramach inicjatywy przewodniej „Młodzież na pierwszym miejscu” mającej na celu poprawę zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w trudnej sytuacji oraz opieki nad nimi;
 - **zapewni osobom młodym bezpieczniejszą i zdrowszą przestrzeń cyfrową** przez egzekwowanie aktu o usługach cyfrowych, co wymaga od platform internetowych dostępnych dla małoletnich zagwarantowania im wysokiego poziomu prywatności, bezpieczeństwa i ochrony;
 - przedstawi **pakiet profilaktyczny** w ramach europejskiego planu walki z rakiem, w tym:
 - projekt **zalecenia Rady w sprawie nowotworów, którym można zapobiegać drogą szczepień**, służącego zwiększeniu wskaźnika wyszczepienia przeciwko wirusom brodawczaka ludzkiego wśród dziewcząt i chłopców przed okresem dojrzewania i nastoletnich dziewcząt i chłopców, oraz
- aktualizację **zalecenia Rady** z 2009 r. w sprawie środowisk wolnych od dymu tytoniowego, służącego ochronie ludzi przed narażeniem na wtórny dym tytoniowy i aerozole oraz przyczynieniu się do osiągnięcia pokolenia wolnego od tytoniu;
- będzie **wspierać młodzież w regionach najbardziej oddalonych** w celu poprawy jakości życia dostosowanej do potrzeb odpowiednich regionów za pośrednictwem programu dotacji Youth4Outermostregions w wysokości 1 mln EUR⁴³;

⁴² Inicjatywa przewodnia na 2024 r. w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego – Zdrowie psychiczne: Wspieranie dobrostanu i zdrowia psychicznego (europa.eu).

⁴³ Call relaunched – Youth for Outermost Regions: €1 million to support youth in the outermost regions” [Ponowienie zaproszenia – Młodzież dla regionów najbardziej oddalonych: 1 mln EUR na wsparcie młodzieży w regionach najbardziej oddalonych] (europa.eu).

3.2.2 ŚRODOWISKO I KLIMAT

Powodzenie Europejskiego Zielonego Ładu zależy od aktywnego uczestnictwa obywateli. Europejski Rok Młodzieży stworzył możliwości zaangażowania się w transformację ekologiczną oraz przyczynienia się do jej kształtowania. Osoby młode powinny być wyposażone w odpowiednie umiejętności i odpowiednią wiedzę, aby móc reagować na wyzwania związane ze środowiskiem i zmianą klimatu za pomocą kreatywnych i innowacyjnych rozwiązań. Aby wykorzystać te działania, Komisja:

- będzie wspierać społeczność **młodych ambasadorów Europejskiego Paktu na rzecz Klimatu** w celu promowania działań w dziedzinie klimatu wśród młodzieży w terenie oraz wspierania jej działań lokalnych;
- będzie wspierać działania młodzieży na rzecz osiągnięcia unijnych celów w zakresie odporności na klęski i katastrofy jako istotne narzędzie zwiększania odporności na przyszłe wydarzenia;
- zwiększy liczbę **możliwości wolontariatu dla osób młodych** w celu zajęcia się transformacją ekologiczną przez **zwiększenie, za pomocą programu „Horyzont Europa”, środków na zaproszenie do składania wniosków dotyczące Europejskiego Korpusu Solidarności w 2024 r.**;
- będzie zachęcać **sieci zielonych miast i regionów** (uwzględniając inicjatywę „Porozumienie w sprawie zielonego miasta”) do angażowania młodych stażystów i wolontariuszy w lokalne zielone projekty;
- będzie dalej wspierać prowadzone przez młodzież projekty w dziedzinie klimatu w obrębie **projektu EU Teens4Green** w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji;
- będzie wspierać państwa członkowskie we wdrażaniu **zalecenia Rady w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju**⁴⁴;
- będzie promować nowe **młodzieżowe laboratorium edukacyjne** w ramach **koalicji na rzecz edukacji dla klimatu**;
- zwróci się do osób młodych za pośrednictwem zbliżającej się **kampanii Komisji dotyczącej klimatu i demokracji** przed wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2024 r.;
- będzie promować zaangażowanie młodzieży z Bałkanów Zachodnich w transformację ekologiczną za pośrednictwem specjalnego **laboratorium dla młodzieży z Bałkanów Zachodnich**;
- rozszerzy zasięg **działania Girls Go Circular** prowadzonego przez Europejski Instytut Innowacji i Technologii oraz wspólnoty wiedzy i innowacji, w celu zwiększenia umiejętności cyfrowych oraz w zakresie przedsiębiorczości dziewcząt w dziedzinie gospodarki o obiegu zamkniętym.

⁴⁴ Zalecenie Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju.

- będzie podkreślać potrzebę wspierania wymiany pokoleń w rolnictwie, jako że młodzi ludzie są źródłem nowych pomysłów i energii oraz innowacyjnych inicjatyw, a także opowiadają się za zrównoważonymi praktykami i transformacją.

3.2.3 KSZTAŁCENIE I SZKOLENIE

Temat kształcenia i szkolenia był istotny podczas Roku Młodzieży, który zbiegł się z obchodami 35. rocznicy programu Erasmus+ oraz wznowieniem nauki za granicą po pandemii. Potrzebę dalszego wsparcia w tym zakresie podkreślono w **zaleceniu Rady w sprawie mobilności młodych wolontariuszy**⁴⁵, niedawnym **zaleceniu Rady pt. „Europa w ruchu”**⁴⁶ oraz w zaleceniach Konferencji w sprawie przyszłości Europy z 2022 r.⁴⁷ Komisja:

- w 2024 r. będzie kontynuować prace nad **wspólnym europejskim dyplomem**, zgodnie z Europejską strategią na rzecz szkół wyższych, co pomoże budować silniejsze poczucie przynależności europejskiej wśród studentów szkolnictwa wyższego i kadry akademickiej zaangażowanych w transnarodowe programy akademickie. Znak jakości „Wspólny Europejski Dyplom” byłby świadectwem uzupełniającym na podstawie wspólnych kryteriów europejskich w stosunku do kwalifikacji zdobytych przez studentów, którzy ukończyli wspólne programy;
- będzie promować większą rolę osób młodych na **platformie edukacji cyfrowej**, w przeglądzie **Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej** w 2024 r. oraz w innych inicjatywach związanych z zapewnieniem wysokiej jakości, sprzyjającej włączeniu edukacji cyfrowej w Europie dostępnej dla wszystkich, w tym na obszarach wiejskich i oddalonych;
- skonsoliduje akcję **„Jean Monnet” dla szkół** w ramach programu Erasmus+ w celu dalszego propagowania uczenia się o integracji i wartościach UE od najmłodszych lat;
- będzie zachęcać państwa członkowskie do zwiększania możliwości kształcenia, szkolenia, uprawiania sportu, wolontariatu i zatrudnienia **osób młodych na obszarach wiejskich i oddalonych**, jak przewidziano w planie działania UE na rzecz obszarów wiejskich⁴⁸;
- w 2024 r. będzie kontynuować inicjatywę **EU TalentON** na rzecz utalentowanych młodych naukowców oraz inicjatywę **Konkursu Prac Młodych Naukowców Unii Europejskiej** w ramach obchodów Europejskiego Miasta Nauki – Katowice 2024;
- zajmie się problemem **niedostatecznej reprezentacji dziewcząt i kobiet** w kształceniu i szkoleniu w **dziedzinach STEM**, m.in. za pośrednictwem podejścia opartego na STEAM⁴⁹ zgodnie z Planem działania w dziedzinie edukacji cyfrowej oraz Europejską strategią na rzecz szkół wyższych;
- będzie wspierać państwa członkowskie w opracowywaniu i wdrażaniu reform mających na celu rozwój umiejętności osób młodych w ramach inicjatywy przewodniej **Instrumentu Wsparcia Technicznego** na 2024 r. „Umiejętności: wspieranie systemów rozwoju

⁴⁵ Zalecenie Rady z dnia 5 kwietnia 2022 r. w sprawie mobilności młodych wolontariuszy w Unii Europejskiej.

⁴⁶ „Europa w ruchu” – wniosek dotyczący przyszłości mobilności edukacyjnej | europejski obszar edukacji (europa.eu)

⁴⁷ Konferencja w sprawie przyszłości Europy (europa.eu).

⁴⁸ Komunikat Komisji – Długoterminowa wizja dla obszarów wiejskich UE – W kierunku silniejszych, lepiej skomunikowanych, odpornych i zamożnych obszarów wiejskich do 2040 r., COM(2021) 345 final.

⁴⁹ Podejście oparte na STEAM odnosi się do włączania sztuki, nauk społecznych i humanistycznych do edukacji w dziedzinach STEM w ramach międzydiscyplinarnego, sprzyjającego włączeniu i zorientowanego na przyszłość podejścia do uczenia się, aby uczynić studia i kariery w dziedzinach STEM bardziej atrakcyjnymi dla zróżnicowanej grupy osób uczących się.

umiejętności lepiej dostosowanych do rynku pracy⁵⁰. Wsparcie to obejmie rozwiązanie problemu utrzymującego się niedopasowania umiejętności, niedoborów siły roboczej i podnoszenia kwalifikacji siły roboczej na potrzeby transformacji ekologicznej i cyfrowej, a także dostosowanie systemów edukacji.

- będzie promować uczestnictwo **uniwersytetów z Bałkanów Zachodnich** w inicjatywie „Uniwersytety Europejskie”;
- będzie propagować stosowanie w państwach członkowskich i przez zainteresowane strony **ram kompetencji finansowych dla dzieci i młodzieży** w UE⁵¹ opracowanych wspólnie przez UE/OECD-INFE.

3.2.4 WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA I WARTOŚCI EUROPEJSKIE

UE przedstawiła, jako główny element światowego wymiaru Europejskiego Roku Młodzieży, pierwszy w historii Plan działania na rzecz młodzieży w ramach działań zewnętrznych UE⁵², opracowany wspólnie z organizacjami młodzieżowymi i młodymi ludźmi. Celem planu jest angażowanie młodzieży z UE i krajów partnerskich ze wszystkich regionów, wzmocnienie pozycji tej młodzieży oraz ułatwianie jej nawiązywania ze sobą kontaktów w ramach specjalnych inicjatyw, umożliwiając jej przedstawienie swojej perspektywy oraz uczestnictwo w działaniach zewnętrznych UE w charakterze partnerów. Komisja:

- zwiększy zaangażowanie Unii na rzecz osób młodych na całym świecie, w drodze wdrażania i wzmocniania inicjatyw takich jak fundusz na rzecz wzmocnienia pozycji młodzieży oraz **Młodzieżowa Rada Konsultacyjna UE**, a także w drodze coraz częstszego tworzenia w delegaturach Unii struktur doradczych ds. młodzieży;
- będzie wspierać działania młodych ludzi na rzecz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju za pomocą istotnych narzędzi, zasobów i umiejętności, m.in. w ramach inicjatyw takich jak Fundusz na rzecz Wzmocnienia Pozycji Młodzieży⁵³ i Afrykańsko-Europejska Akademia Młodzieżowa.
- utworzy platformę na potrzeby regularnego dialogu i konsultacji z organizacjami młodzieżowymi na całym świecie za pośrednictwem **platformy dialogu z młodzieżą w ramach działań zewnętrznych UE**⁵⁴ oraz zapewni włączenie młodzieży w różne procesy konsultacji, również w ramach realizacji strategii Global Gateway⁵⁵;

⁵⁰ Inicjatywa przewodnia na 2024 r. w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego – „Flagship on Skills:Fostering skills development systems better adapted to the labour market” (europa.eu) [Inicjatywa przewodnia dotycząca umiejętności: wspieranie systemów rozwoju umiejętności lepiej dostosowanych do rynku pracy].

⁵¹ Unia Europejska/OECD, Ramy kompetencji finansowych dla dzieci i młodzieży w Unii Europejskiej.

⁵² Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego i Rady „Plan działania na rzecz młodzieży w ramach działań zewnętrznych UE na lata 2022–2027. Promowanie znaczącego udziału młodzieży i jej upodmiotowienia w działaniach zewnętrznych UE na rzecz zrównoważonego rozwoju, równości i pokoju”, JOIN(2022) 53 final.

⁵³ Utworzony 4 października 2022 r. Fundusz na rzecz Wzmocnienia Pozycji Młodzieży będzie działał w ramach partnerstwa z największymi światowymi organizacjami młodzieżowymi za pośrednictwem Światowej Mobilizacji Młodzieży.

⁵⁴ Zaproszenie do wyrażenia zainteresowania udziałem w Platformie dialogu młodzieży na temat działań zewnętrznych UE opublikowano 6 października 2023 r.

⁵⁵ Platforma dialogu ze społeczeństwem obywatelskim i władzami lokalnymi w ramach strategii Global Gateway została uruchomiona 24 października 2023 r. i skupia organizacje młodzieżowe.

- zapewni przestrzeń i wsparcie niezbędne do aktywnego uczestnictwa młodzieży w budowaniu pokoju, reformie sektora bezpieczeństwa i mediacji, tak aby uwzględniano specyficzne potrzeby i priorytety młodych ludzi, a także uznawano i wspierano ich rolę w odbudowie, zgodnie z zaangażowaniem UE w agendę ONZ dotyczącą pokoju i bezpieczeństwa;
- otworzy **działania na rzecz młodzieży i budowania zdolności sportowych w ramach programu Erasmus+** w zaproszeniu do składania wniosków w 2024 r. (ze środków ISWMR – „Globalny wymiar Europy”) na udział organizacji młodzieżowych i sportowych z Ukrainy i innych krajów regionu Partnerstwa Wschodniego w celu budowania ich zdolności. W działaniach tym mogą już brać udział partnerzy z Bałkanów Zachodnich. Zbada potencjał programu Erasmus+ w innych regionach, zwłaszcza w obszarach wirtualnych wymian i budowania zdolności młodzieży;
- będzie dalej wspierać niedawno utworzoną **sieć stowarzyszeń studenckich do spraw europejskich na uniwersytetach w Zjednoczonym Królestwie**. W delegaturze Unii w Zjednoczonym Królestwie zostanie uruchomiona struktura doradcza ds. młodzieży w kontekście planu działania na rzecz młodzieży w ramach działań zewnętrznych UE.
- z myślą o Szczycie Przyszłości Narodów Zjednoczonych, będzie kontynuować współpracę z ESDZ i państwami członkowskimi UE na rzecz ambitnego i zorientowanego na działania paktu na rzecz przyszłości, m.in. nad jego rozdziałem dotyczącym młodzieży i przyszłych pokoleń, a także zapewni odpowiednie działania następcze.

3.2.5 ZATRUDNIENIE I WŁĄCZENIE

UE pomaga państwom członkowskim w ograniczaniu bezrobocia i bierności zawodowej młodzieży, w tym przez skupienie się na młodzieży znajdującej się w trudnej sytuacji, takiej jak młodzież z niepełnosprawnościami, oraz pośrednio przez inwestowanie w rozwój gospodarczy wszystkich regionów UE. Zajęcie się nierównościami społecznymi, gospodarczymi i terytorialnymi jest istotne dla osób młodych, ponieważ skutkuje poprawą równego dostępu do zatrudnienia, edukacji, usług włączenia społecznego i możliwości. Celem jest wsparcie osób młodych w uzyskiwaniu dostępu do możliwości bez względu na sytuację społeczno-ekonomiczną lub miejsce zamieszkania tych osób, a także pobudzenie transformacji cyfrowej i ekologicznej oraz wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu. Wzmocniona gwarancja dla młodzieży będzie nadal istotnym narzędziem pomagającym osobom młodym wejść na rynek pracy. W ramach NextGenerationEU, ze środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności wspiera się inwestycje i reformy w państwach członkowskich, ze szczególnym uwzględnieniem transformacji cyfrowej i ekologicznej oraz innych polityk na rzecz dzieci i młodzieży, takich jak edukacja i umiejętności.

Ważnym krokiem w wejściu młodzieży na rynek pracy są staże. Biorąc pod uwagę szczególne korzyści płynące ze staży, osoby młode domagały się lepszych warunków szkolenia w UE oraz zwróciły się o wprowadzenie zakazu bezpłatnych staży, który stanowiłby spuściznę Europejskiego Roku Młodzieży⁵⁶. W rezolucji z dnia 14 czerwca 2023 r. zawierającej zalecenia dla Komisji

⁵⁶ „No more unpaid internships!” [Dość bezpłatnych staży!] | Europejskie Forum Młodzieży.

dotyczące wysokiej jakości staży Parlament Europejski wezwał Komisję do zapewnienia minimalnych standardów jakości staży, w tym wynagrodzenia⁵⁷. W tym celu Komisja:

- w 2024 r. **zaktualizuje swoje ramy jakości staży**, aby uwzględnić kwestie dotyczące sprawiedliwego wynagrodzenia i dostępu do ochrony socjalnej. W szczególności Komisja zamierza podjąć działania następcze w związku z rezolucją Parlamentu oraz przedstawić wniosek dotyczący aktu ustawodawczego z pełnym poszanowaniem zasad proporcjonalności, pomocniczości i lepszego stanowienia prawa;
- będzie dalej wdrażać **inicjatywę ALMA** (mierz wysoko, ucz się, osiągaj biegłość, realizuj cele), aby pomóc osobom młodym w niekorzystnej sytuacji w wieku od 18 do 29 lat w integracji ze społeczeństwem oraz rynkiem pracy w innych krajach. W następstwie unijnego zaproszenia do składania wniosków dotyczących projektów w ramach ALMA oczekuje się, że ponad 800 osób należących do młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się weźmie udziału w 29 projektach w całej UE⁵⁸.
- **będzie współpracowała z grupami, których niewykorzystany potencjał przedsiębiorczości pozostaje wysoki**, takimi jak młodzież, poprzez kampanie uświadamiające, mentoringowe i coachingowe⁵⁹;
- będzie dalej wspierać państwa członkowskie i regiony UE we **wdrażaniu programów polityki spójności na lata 2021–2027**⁶⁰, w tym wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w obszarach zatrudnienia, kształcenia i szkolenia, włączenia społecznego, opieki społecznej i opieki zdrowotnej, zrównoważonej turystyki i kultury, z których osoby młode jako określone grupy docelowe będą korzystać zgodnie ze stwierdzonymi potrzebami na odnośnych terytoriach;
- będzie wspierać regiony UE dotknięte wyzwaniami demograficznymi, m.in. w związku z odpływem młodych obywateli, za pomocą **mechanizmu wspierania talentów**. Mechanizm ten służy wspieraniu regionów UE w szkoleniu, zatrzymywaniu i przyciąganiu ludzi, umiejętności i kompetencji potrzebnych do przeciwdziałania skutkom przejścia demograficznego;
- będzie dalej wspierać **rządy Bałkanów Zachodnich we wdrażaniu gwarancji dla młodzieży** odzwierciedlającej model UE oraz propagować podobne podejścia w krajach objętych polityką sąsiedztwa w celu rozwiązania problemów, z jakimi boryka się młodzież niekształcąca się, niepracująca ani nieszkoląca się (młodzież NEET);
- będzie dalej wspierać państwa członkowskie UE we wdrażaniu **europejskiej gwarancji dla dzieci** w celu zapobiegania dyskryminacji wykluczeniu społecznemu i ich zwalczania;

⁵⁷ W rezolucji tej wezwano Komisję do zaproponowania dyrektywy w sprawie staży na otwartym rynku pracy, staży w kontekście aktywnej polityki rynku pracy i staży stanowiących obowiązkową część szkolenia zawodowego.

⁵⁸ Dotychczas 15 państw członkowskich zobowiązało się do włączenia ALMA do krajowych lub regionalnych programów EFS+ (na lata 2021–2027).

⁵⁹ Działanie 17 pakietu pomocy gospodarczej dla MŚP.

⁶⁰ „Cohesion policy – The EU’s main investment policy” [Polityka spójności – Główna unijna polityka inwestycyjna].

- w ramach jednej z inicjatyw strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami⁶¹ Komisja opracuje, w współpracy z zainteresowanymi stronami, pakiet dotyczący zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami – zbiór wytycznych i praktyk mających ułatwić zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami. Wytyczne skupiają się m.in. na poradnictwie zawodowym i praktykach rekrutacyjnych istotnych dla młodych osób z niepełnosprawnościami;
- będzie propagować rozwój zamożnych, silniejszych, lepiej skomunikowanych i odpornych obszarów wiejskich, co przyczyni się do zatrudniania młodych ludzi zgodnie z długoterminową wizją dla obszarów wiejskich.

4 UTRZYMANIE ZAANGAŻOWANIA NA RZECZ MŁODZIEŻY W EUROPIE

Instytucje Unii i państwa członkowskie wzmocniły swoje obecne zaangażowanie na rzecz osób młodych podczas Europejskiego Roku Młodzieży zgodnie z celami strategii UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027, polegającymi na promowaniu uczestnictwa młodzieży i włączaniu perspektywy młodzieży do kształtowania polityki. Zasadnicze znaczenie ma utrzymanie i wykorzystanie obranego kursu. Wsparcie dla dzieci i młodzieży ma zasadnicze znaczenie dla sprawienia, by następne pokolenie Europejczyków było przygotowane do sprostania wyzwaniom szybko zmieniającego się świata i do śmiałego stawienia czoła przyszłości.

Komisja Europejska będzie dalej wspierać młodzież za pośrednictwem określonych działań następczych opisanych w niniejszym komunikacie. Sednem tego podejścia jest duch współpracy stanowiący nieodłączny element Roku Młodzieży. Duch ten pozwolił ugruntować wspólną świadomość tego, że projekty ukierunkowane na młodzież są wydajniejsze i skuteczniejsze, gdy tworzy się je i wdraża we współpracy z osobami młodymi oraz zainteresowanymi stronami w dziedzinie młodzieży. Wyniki są lepsze, gdy instytucje Unii oraz organy krajowe, regionalne i lokalne są otwarte oraz poświęcone współpracy i stałemu dialogowi.

Ten dialog i ta współpraca będą szczególnie ważne w kontekście działań na rzecz zaangażowania osób młodych w wybory do Parlamentu Europejskiego w 2024 r. Niemniej uczestnictwo młodzieży nie zaczyna się i nie kończy tylko na głosowaniu. Uczestnictwo to rozwija się w następstwie małego kroku – czy to wolontariatu w projekcie miejscowego teatru amatorskiego, czy udziału w krajowej kampanii sprzątania plaż. Inne formy uczestnictwa młodzieży obejmują kandydowanie do samorządu uczniowskiego, wystosowanie petycji lub udział w konsultacjach w ramach unijnego dialogu młodzieżowego, dołączenie do międzynarodowej młodzieżowej organizacji pozarządowej, udział w Europejskim Spotkaniu Młodzieży lub Europejskim Tygodniu Młodzieży lub udział w projekcie prowadzonym za pośrednictwem unijnych programów dotyczących młodzieży. Wszystkie te formy stanowią uczestnictwo młodzieży w działaniu.

Możliwości oferowane osobom młodym kształtują ich jako obywateli i wpływają na dokonywane przez nich wybory oraz drogi, jakie obierają w życiu. Może to przesądzić o kierunku, w jakim będzie zmierzać Europa. Dlatego też Unia Europejska zwiększy rolę młodzieży w opracowywaniu i rozwijaniu polityk UE.

⁶¹ Komunikat Komisji: „Unia równości: Strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030, COM(2021) 101 final.

2022 r. był rokiem młodości; do niej powinna również należeć przyszłość.